

Förslag till
Budget 2023
Plan 2024-2025

2022-08-01
Vänsterpartiet

Inledning

Budget för 2023 med plan för 2024 och 2025 har tagits fram av den politiska oppositionen Vänsterpartiet.

Vänsterpartiet är i opposition i Orust kommunfullmäktige. Varje år antas en kommunal budget i enlighet med kommunfullmäktiges majoritet. Vänsterpartiet presenterar i år en alternativ budget som visar att en annan politik är möjlig, en vänsterpolitik.

Investeringar i människor, särskilt under barndomen, ger vinst på längre sikt. Det visar sig bland annat genom att fler utbildar sig och klarar skolan, arbetar och kan försörja sig, har en rik fritid och en god hälsa. Att barn växer upp under trygga förhållanden är en av samhällets grunduppgifter. För detta behövs ett hållbart socialt arbete och en stabil samhällsorganisation.

Bostaden är en förutsättning för ett drägligt liv och egen försörjning. Bostadspolitiken har en direkt effekt på människors livsvillkor. Alla människor ska ha möjlighet till en egen bostad till en rimlig kostnad. Bostad är en social rättighet och i Orust kommun ska ingen människa vara hemlös.

Kommunen har ett ansvar att skapa möjligheter och förbättra livsvillkoren för människor som lever i långvarigt försörjningsstöd. Fokus måste ligga på att hitta vägen till egen försörjning.

Klimatfrågan är en ödesfråga som berör alla och som kräver åtgärder nu för att vi ska kunna uppnå nödvändiga klimatmål. Vi måste även bryta konsumtionsmönster för att få ett mer hållbart samhälle. Pandemin kan ses som en påminnelse om att vi är sårbara och att miljökatastrofer kan få mer omfattande verkan på lång sikt än de sista årens svåra pandemi.

Det behövs ett feministiskt perspektiv inom alla politikområden i kommunen. Fortfarande är män som grupp överordnade kvinnor och redan som barn uppfostras flickor och pojkar att ta olika mycket plats i samhället. Jämställdhetsperspektivet ska synliggöras i Orust kommuns budget och i andra politiska beslut. För Vänsterpartiet handlar feministisk politik om jämlikhet mellan kvinnor och män. Vänsterpartiet vill att arbetet för jämställda löner och arbetsvillkor ska genomsyra arbetet i kommunen. Det ska råda nolltolerans mot sexuella trakasserier och ofredanden på kommunens arbetsplatser och chefer och arbetsledare ska ges fortbildning på området.

Arbetsmarknad

Arbete är en förutsättning för egen försörjning och därför måste åtgärder vidtas för att minska den arbetslöshet som finns och som förvärrats av pandemin.

Kultur- och- fritid

För en socialt hållbar kommun är kultur, fritid och mötesplatser nödvändiga. Inte minst för att kommunen ska vara attraktiv att bo i även för ungdomar.

Förslag på satsningar och uppdrag:

- Vänsterpartiet vill satsa på fritidsgårdarna så att verksamheten håller hög kvalitet.
- Öka bibliotekets öppettider. Ytterligare öka kulturverksamheten i denna verksamhet.
- Det behövs ökade bidrag till föreningsverksamheten inom kommunen.
- Vid planering av nya bostadsområden ska det också planeras för kultur- fritidsaktiviteter i anslutning till dessa.

Vård/äldreomsorg

Arbetet i hemtjänst och på äldreboenden ska organiseras så att det skapas en god arbetsmiljö, och är den bra så ökas också kvaliteten på omsorgen. Det behövs mer personalinflytande.

Kommunens skattefinansierade vård- och omsorgsboenden ska även fortsatt drivas i egen regi, inte av privata företag med vinstintressen.

Förslag på satsningar och uppdrag:

- Organisera arbetet i hemtjänst och på äldreboenden så att det skapas en god arbetsmiljö.
- Möjligheten att införa en arbetstidsförkortning med bibehållen lön inom kommunens äldreboenden ska utredas.

- Vänsterpartiet vill erbjuda vidareutbildning till redan anställda inom omsorgen, då det är en satsning som ger positiva effekter i verksamheten långsiktigt.

Social omsorg

Investeringar i människor, särskilt under barndomen ger vinst på längre sikt. Det visar sig bland annat genom att fler klarar skolan, utbildar sig, arbetar och kan försörja sig. Att barn växer upp under trygga förhållanden är en av samhällets grunduppgifter. För detta behövs ett hållbart socialt arbete, stabil samhällsorganisation och hållbara relationer.

Det är av vikt att asylsökande ensamkommande barn och unga som kommer till Sverige på flykt från krig och förföljelse ges en trygg start och ska även i framtiden erbjudas möjlighet att bo kvar i kommunen under sin studietid.

Psyisk ohälsa och beroendeproblematik är ett växande folkhälsoproblem. Kvinnor som lever i missbruksmiljöer är som grupp särskilt sårbara och behöver prioriteras.

Förslag på satsningar och uppdrag:

- I Orust kommun ska ingen vara hemlös. En bidragande faktor till hemlöshet är att ha blivit avhyst från en tidigare bostad. Därför anser Vänsterpartiet att vräkningsförebyggande arbete är viktigt, samt att kommunen arbetar utifrån modellen Bostad Först.
- När behov finns av vård av unga ska kommunen söka goda placeringslösningar i samråd med andra kommuner.

Utbildning

Skolan ska vara likvärdig och ge alla elever samma möjligheter till en bra utbildning. En likvärdig skola nås genom att varje elev ges de möjligheter de behöver för att klara sin skolgång oavsett vilken skola de går i, oavsett var i Orust kommun de bor.

Utbildningen i kommunen ska främja möten och motverka segregation.

Förslag på satsningar och uppdrag:

- Tillgången till stödjande personalfunktioner i utbildningen behöver stärkas.
- Vidareutveckla verksamheten så att det ger elever mer likvärdiga förutsättningar.
- Utveckla stödet för läxläsning så det blir tillgängligt för alla elever
- Aktivt arbeta för att modersmålsundervisningen sker under ordinarie skoldag.

Samhällsbyggnad

Vänsterpartiet anser att det behöver ske en drastisk förändring när det gäller transporter för att uppnå målen om kraftigt minskade koldioxidutsläpp. Vänsterpartiet vill därför att det görs en utredning om effekterna av avgiftsfri kollektivtrafik för i första hand alla barn och ungdomar och på längre sikt för alla.

Planeringen av nya bostäder bör ha sin grund i ett socialt hållbarhetstänkande.

Förslag på satsningar och uppdrag:

- Avgiftsfri kollektivtrafik för barn och ungdomar.
- Vänsterpartiet vill att kommunen får i uppdrag att utreda hur vi kan tillvarata gamla vägar för att skapa fler säkra cykelvägar, och på så sätt kan vi knyta ihop våra lokalsamhällen
- Bygga ut med solcellspaneler på minst 40 procent av de kommunala fastigheternas totala takyta.
- Miljöbedömningar ska göras när kommunen arbetar för att locka olika industrisatsningar till kommunen.
- Kommunens byggnation av bostäder ska ha inriktningen att det ska byggas hyreslägenheter med rimliga hyror, så att det möjliggör boende med god kvalitet för kommunens invånare.
- Innan kommunen säljer ut fastigheter skall det undersökas om det går att konvertera fastigheterna/lokalerna till bostäder eller kommunal verksamhet.

Politiska prioriteringar

Vänsterpartiet vill göra följande politiska prioriteringar under planperioden:

Sektor omsorg

- Förbereda för arbetstidsförkortning i vården med bibehållen lön.
- Starta ett organisationsarbete för att öka personalinflytandet i vården.
- Söka samarbete med kommuner i vår geografiska närhet för att lösa ”hemmaplanslösningarna” istället för att starta allt i egen regi. Det innebär ett förändrat uppdrag och arbetssätt. Det blir bättre både för de utsatta och för att åstadkomma en mer kostnadseffektiv verksamhet.
- Aktivt arbeta för att söka ny teknik för att underlätta för personalen och förbättra för vårdtagarna.

Sektor lärande:

- Ge elever med särskilda behov bättre förutsättningar. Fler specialpedagoger och elevassistenter behöver anställas.
- Införa en grupp med lärare så att alla elever får ett likvärdigt stöd för att klara läxorna.
- Följa skolverkets riktlinjer om mindre barngrupper i förskolan 5 dagar i veckan.
- Flexibla planering av kulturskolans undervisning för att möjliggöra så alla intresserade kan delta.

Sektor samhällsutveckling:

- Påbörja ett mer aktivt arbete som syftar till att utveckla cykelvägarna på Orust.
- Satsa mer på fritidsverksamhet för ungdomar.
- Öka bidragen till alla föreningarna. Men detta följer villkor med att man bevisligen bedriver ett arbete för att öka förståelsen mellan olika grupper i samhället.
- Öka öppettiderna på biblioteken. Satsa på mer kulturverksamhet i denna verksamhet.
- Avgiftsfri kollektivtrafik för barn och ungdomar.
- Lägga solceller på minst 40 % av takytan på kommunens fastigheter.
- Varje kommunalt nybygge ska i möjligaste mån byggas som ett passivhus och gärna i trä.
- Avveckla parkenheten.
- Utredda ett övertagande av persontrafiken till kommunens öar.
- Arbeta för en effektivare och mer attraktiv kollektivtrafik.

Budgetförändringar jämfört med kommunstyrelsens budgetförslag.

Nedanstående förändringar utgår från budgetram 2022 och gäller från 2023 om inget annat anges.

- Budgeten bygger på en höjd skattesats med 25 öre från år 2023, vilket innebär en skattesats på 22,86 kr. Det ger ca 9-10 mnkr mer i skatteintäkter per år jämfört med 2022 års skattesats och 13,5 mkr mer i skatteintäkter år 2023 än i kommunstyrelsens förslag.
- Sammantaget uppgår satsningarna till verksamheterna till 16-20 mnkr utöver det som ligger i kommunstyrelsens förslag.
- Politisk verksamhet får utöver det som finns i kommunstyrelsens förslag 0,2 mnkr år 2023 till revisionen för fler granskningar. År 2024 återställs revisionens budgetram till den nivå som var år 2022.

Budget 2023 med plan för 2024-2025

- Sektor ledning och verksamhetsstöd får utöver det som finns i kommunstyrelsens förslag 0,25 mnkr från år 2023 till en satsning på höjt friskvårdsbidrag från dagens nivå på 800 kr till 1200 kr per år och anställd.
- Sektor samhällsutveckling har en budget för parkenheten på 3,5 mnkr. Den tas bort i sin helhet och omprioriteras till andra satsningar.
- Sektor lärande får utöver det som finns i kommunstyrelsens förslag 10,1 mnkr från år 2023. Satsningen finansierar mindre barngrupper i förskolan under fem dagar i veckan med 4,4 mnkr, en utökning av resurser i skolan inom exempelvis skolhälsovården, fler specialpedagoger och elevassistenter för 5 mnkr, läxhjälp 0,2 mnkr samt fler tjänster i kulturskolan 0,5 mnkr.
- Sektor omsorg får utöver det som finns i kommunstyrelsens förslag 1,85 mnkr och ytterligare 4,3 mnkr från år 2024. Satsningen ska finansiera en tjänst som socialsekreterare 0,65 mnkr samt under år 2023 utreda arbetstidsförkortning och ökat personalinflytande för högst 1,2 mnkr. Från 2024 får sektorn 5,5 mnkr till att finansiera arbetstidsförkortning inom vård och omsorg inom några områden.
- Sektor samhällsutveckling får utöver det som finns i kommunstyrelsens förslag 3,6 mnkr från år 2023 och ytterligare 0,3 mnkr från år 2024 och ytterligare 0,4 mnkr från år 2025. Satsningen finansierar drift och underhåll av vandringleder med 0,2 mnkr samt en resurs som ska utreda en utveckling av cykelvägar med 0,3 mnkr (endast år 2023), mer fritidsaktiviteter 1,3 mnkr år 2023 och 1,5 mnkr från år 2024, förstärkning till kultur och biblioteksverksamheten med 0,5 mnkr samt ökat föreningsbidrag till alla föreningar med 1,3 mnkr år 2023 istället för 0,6 mnkr i kommunstyrelsens förslag. År 2024 höjs bidraget med ytterligare 0,4 mnkr och år 2025 ytterligare 0,4 mnkr.
- I kommunstyrelsens förslag och potten för ofördelad budget finns 0,9 mnkr till helgöppet på Strandgårdens kök och intraprenad-drift av kost och lokalvården i Ellösområdet. Den satsningen utgår i Vänsterpartiets budget.
- I kommunstyrelsens förslag finns det 1 mnkr per år för oförutsedda kostnader i kommunstyrelsens medel till förfogande. Vänsterpartiet vill att det finns ytterligare 2 mnkr, totalt 3 mnkr för oförutsedda kostnader.

Investeringar och nyupplåning

Vänsterpartiet föreslår samma investeringsnivå under planperioden som i kommunstyrelsens förslag. Eftersom resultatnivån är högre år 2025 än i kommunstyrelsens förslag behövs det inte lika hög nyupplåning för att finansiera investeringarna.

Årets resultat och finansiella mål

Årets resultat budgeteras högre år 2025 än i kommunstyrelsens förslag, övriga år samma. Resultatet motsvarar 2,6 % av skatter och bidrag år 2025 istället för 2 %. Även de finansiella målen soliditet och självfinansieringsgrad av investeringar är högre än i kommunstyrelsens förslag på grund av bättre resultat.

Budget 2023 med plan för 2024-2025

Driftsbudget

Driftsbudget mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Politisk verksamhet	-13,0	-14,4	-14,6	-14,2
Sektor ledning och verksamhetsstöd	-65,5	-64,6	-64,2	-63,2
Sektor lärande	-397,2	-407,7	-408,7	-408,0
Sektor omsorg	-404,8	-412,0	-419,9	-425,4
Sektor samhällsutveckling	-75,3	-76,9	-76,9	-77,0
Affärsdrivande Vatten och avlopp	0,0	0,0	0,0	0,0
Affärsdrivande Renhållning	0,0	0,0	0,0	0,0
Ofördelad budget (lön, pris, kap, hyra, lokalv, kost)	-16,9	-52,7	-83,2	-113,7
Summa nämndsverksamhet	-972,7	-1 028,2	-1 067,4	-1 101,4
Pensionskostn/skuldförändr. avseende semesterlön/arbetsgivaravg.	-21,3	-34,8	-34,0	-28,5
Försäljning fastigheter, mark	0,0	5,0	5,0	2,0
Återlagda kapitalkostnader (internränta)	12,3	18,3	26,1	27,7
Kommunstyrelsens medel till förfogande	-0,3	-4,2	-3,0	-3,0
Summa nettokostnad	-982,0	-1 043,9	-1 073,4	-1 103,2
Skatteintäkter	816,0	880,2	912,7	945,3
Generella statsbidrag	201,7	204,0	205,2	207,5
Finansiella intäkter	1,2	1,5	1,6	1,7
Finansiella kostnader	-8,3	-17,2	-20,1	-21,8
Årets resultat	28,6	24,6	26,0	29,5

Ramförändringar mellan åren

Ramförändringar mnkr	År 2023	År 2024	År 2025
Politisk verksamhet			
Ingående budget	13,0	14,4	14,6
Minskad budgetram, valnämnd	-0,4		-0,4
Utökad budgetram, satsning/prioritering	1,8	0,2	
Ny budgetram	14,4	14,6	14,2
Sektor ledning och verksamhetsstöd			
Ingående budget	61,1	64,6	64,2
Minskad budgetram, ny webbplats och kontaktcenter	-0,5	-0,4	-1,0
Utökad budgetram, satsning/prioritering	4,1		
Ny budgetram	64,6	64,2	63,2
Sektor lärande			
Ingående budget	395,1	407,7	408,7
Volymförändring övergripande resursfördelningsmodell	3,2	0,4	0,2
Minskad budgetram, nytt skolskjutsavtal	-3,8		
Utökad budgetram, satsning/prioritering	13,2	0,6	-0,9
Ny budgetram	407,7	408,7	408,0
Sektor omsorg			
Ingående budget	403,6	412,0	419,9
Volymförändring övergripande resursfördelningsmodell	3,8	5,1	4,9
Minskad budgetram, hemtagningsseffekt externa placeringar	-2,1	-2,0	
Utökad budgetram, satsning/prioritering	6,7	4,8	0,5
Ny budgetram	412,0	419,9	425,4
Sektor samhällsutveckling			
Ingående budget	75,3	76,9	76,9
Minskad budgetram, ÅVS STO-bro, extra handläggare byggenheten, parkenhet	-4,0	-0,6	-0,6
Utökad budgetram, satsning/prioritering	5,6	0,6	0,7
Ny budgetram	76,9	76,9	77,0